

VASI ÉPÍTÉSZ ÉS MÉRNÖK

12. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
2015. FEBRUÁR 13.

TER

TISZTELT MÉRNÖKI KAMARAI TAGOK!

Az elnökség nevében tisztelettel felhívom azon tagjaink figyelmét a 2014. évi tagdíj befizetésére, akik ezt még nem teljesítették. Jelenleg (január 15-én) mintegy 60 tagtársunknak van tagdíjhátraléka. A jövőben is szorgalmazni fogjuk tagjainknál az aktuális éves tagdíj mielőbbi befizetését, hiszen költségeinket folyamatosan fedeznünk kell. Kérem ezirányú megkereséseinket fogadják megértéssel, és semmiképpen ne tekintsék zaklatásnak.

Már korábban jeleztük, hogy a Vas Megyei Mérnöki Kamara elköltözik a jelenlegi, Thököly utcai helyéről. Új székhelyünk a 11-es Huszár út 40. szám alatt lesz, a régi huszárlaktanya felújított épületében. Az épületben a bejáratról jobbra, a földszinten fogunk bérelni két helyiséget az eddigivel azonos költséggel az Apáczai Csere János Alapítványtól. A bérlet 2015. február 1-jével kezdődik, de a festési, költözési, „belakási” teendők miatt az ügyfélfogadás várhatóan néhány héttel később kezdődik az új helyen. Ennek pontos dátumáról e-mailben és a honlapunkon tájékoztatást fogunk adni.

Nádor István, elnök

ÚJ MUNKATÁRSÁK A VAS MEGYEI MÉRNÖKI KAMARÁNÁL

A Vas Megyei Mérnöki Kamaránál új titkár és új ügyviteli alkalmazott dolgozik. Az új titkár Horváthné dr. Molnár Katalin ügyvéd, aki megbízási szerződéssel látja el tevékenységét. Katalin sokak számára ismerős, hiszen a kamara megalakulása utáni időszakban tíz évig már betöltötte a titkári pozíciót. A megbízási heti 10 órás tevékenységre szól. Új ügyviteli alkalmazottunk Riha Katalin, aki korábban a Savaria Múzeumban ténykedett. Kata otthonosan dolgozik az elektronikus ügyvitelben. Munkáját heti 30 órás munkaviszonyban látja el.

TÉR

TOVÁBBKÉPZÉSI TUDNIVALÓK

Mára már mindenki a „saját bőrén” tapasztalta, hogy a szakmagyakorlási tevékenységek folytatásához előírt továbbképzési kötelezettségek megváltoztak, az ún. szabadon választható kreditpontos rendezvények megszűntek. 2014. január 1-től a jogosultságok - tervező, szakértő - megtartásához az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet szerint szakmai továbbképzésen kell részt venni. A rendelet 5 éves továbbképzési időszakot határoz meg, amely a szakmagyakorlási jogosultság engedélyezésének dátumától kezdődik.

Az ötéves továbbképzési időszak alatt egy alkalommal kötelező jogi továbbképzésen is részt kell venni. A jogi továbbképzés általános és szakmai modulból tevődik össze. Az általános modul minden szakmagyakorló számára kötelező, a szakmai modul csak egyes szakterületeken (bányászat, energetika, gáz- és olajipar, hírközlés, közlekedés, vízgazdálkodás) kell teljesíteni. Ezt a továbbképzést csak az országos kamara szervezi, ezért az ezzel kapcsolatos kérdésekkel a Mérnöki Kamarai Tudásközpont munkatársaihoz lehet fordulni az alábbi elérhetőségeken: tovabbkepzes@mmk.hu vagy +3614557082.

Az ötéves továbbképzési időszak minden évében évente egy alkalommal a kamarai tagsághoz kötött jogosultsággal rendelkezőknek a jogosultsági szakterülethez vagy részsakterülethez kapcsolódó szakmai továbbképzést kell teljesíteni. A szakmai továbbképzéseket a területi mérnöki kamarák szervezik. A továbbképzési díjalap 2015-től rögzített 7 500 Ft, ettől a területi kama-

rák felfelé, maximum 1/3-dal térhetnek el. A Vas Megyei Mérnöki Kamara és a Zala Megyei Mérnöki Kamara által kötött Együttműködési Megállapodás alapján 2015-ben elektrotechnika, energetika, gáz- és olajipar, tartószerkezet szakterületen a Vas megyei; épületgépészet, közlekedés és vízgazdálkodás szakterületen pedig a Zala Megyei Mérnöki Kamara szervezi a továbbképzéseket. Az előkészítés folyamatban van, a képzések helyéről és időpontjáról mindenkit tájékoztatni fogunk.

Azok a szakmagyakorlók, akik a 2014. évi kötelezettségüket nem teljesítették, a módosított Továbbképzési Szabályzat alapján 2015. március 31-ig bármelyik területi kamaránál szervezett továbbképzésen teljesíthetik azt. Fontos tudni még, hogy azoknak, akik több szakterületen vagy részsakterületen rendelkeznek jogosultsággal, az 5 év alatt valamennyi jogosultságnak megfelelő továbbképzést legalább egyszer teljesíteniük kell.

A Továbbképzési Szabályzat 9.§ (2) bekezdés szerint a továbbképzés teljesítésén túl a szakmagyakorló kötelezettsége a teljesítésigazolásnak a területi kamarához történő benyújtása is. A pontos nyilvántartáshoz kérjük ennek betartását.

A Magyar Mérnöki Kamara és a Vas Megyei Mérnöki Kamara honlapján a továbbképzéssel kapcsolatos információk megtalálhatók, kérdéseikkel forduljanak munkatársainkhoz az alábbi elérhetőségeken: titkarsag@vasimmk.hu, +36 94 342120.

*Lakosi Ilona
elnökségi tag*

Vas Megyei Mérnöki Kamara

TÉR
MSH REKONSTRUKCIÓ 4-5

TÉR

TÉR
AZ ÚJ BRENNER-ISKOLA

6

ÉPÍTÉSZ PORTRÉ
KUSLITS TIBOR

8

10

MÉRNÖK PORTRÉ
HORVÁTH IMRE

ÉPÍTETT KÖRNYEZETÜNK
MEGSZÉPÜL SZOMBATHELY

12

EZ TÖRTÉNT
MUSTRA, BÚCSÚZUNK, KIÁLLÍTÁS

14

HELYTÖRTÉNET
AKIK ELŐTTÜNK JÁRTAK...

16

18-19

BÁL
BÁLI KÉPEK

POÉN
ÉPÍTÉSZ-MÉRNÖK POÉNOK

20-21

22-23

BÁL
PROGRAM

A SZOMBATHELYI AGORA-MŰVELŐDÉSI ÉS SPORTHÁZ REKONSTRUKCIÓJA

4
TÉR

Károlyi István
okl. építészmérnök

Az AGORA-MSH épületét 1963. augusztus 20-án avatták fel. Az 52 esztendő – a maga idejében korszerű elvek szerint tervezett – házon a több évtizedes intenzív használat súlyos nyomokat hagyott, gépészeti és villamos rendszerei lepusztult állapotba jutottak, épületszerkezetei energetikailag elavultak. Felújítása elkerülhetetlenné vált. Ezért Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése úgy döntött, hogy részt vesz a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében 2012-ben városi önkormányzatok számára kiírt „Agóra – multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázaton, a pályázat megvalósítási helyszínének pedig az AGORA-Művelődési és Sportház épületét jelöli ki.

A város pályázata sikerrel járt, a bíráló bizottság meglehetősen jó véleményt alkotott az építési engedélyezési tervről: „Szépek és jól szervezettek az építészeti tervek, megtartják az épület értékeit, de ugyanakkor javaslaival korszerűsítik, megújítják azokat, miközben teljesítik a pályázati feltételeket.” Az elnyert támogatással megkezdődhetett az épület rekonstrukciója. Nemcsak egyszerű felújításra kerül sor, a megújult AGORA új funkcióknak is otthont fog adni. Olyan multifunkcionális közösségi központ jön létre, amely a közösségi-művelődési, oktatási-felnőttképzési és élmény funkciókat integrálja.

Építészettörténetileg az épület formai elemei és a tervezés időpontja (1960) miatt nem tekinthető szocreál épületnek. Károlyi Antal épülete a szocreál után újra engedélyezett modernizmus idejében és hangulatában született. Az épület értékei miatt azt javasoltuk, hogy eredeti formájá-

ban (szerkezeti korszerűsítéssel) kerüljön megőrzésre a Március 15. téri főhomlokzat és a mögötte rejlő előcsarnok. A nagyterem funkcióját is meg kell tartani, mert a terem a város életében igen komoly szerepet töltött be mindmáig. A pályázati kiírás viszonylag szabad kezet adott az építésznek, azzal a megkötéssel, hogy négyfajta funkció ellátásával kapcsolatos új és átalakított terek kialakítását kérte: a./ közösségi funkciók, b./ képzési funkciók, c./ szórakozási és élmény-funkciók, d./ közművelődési tanácsadó funkció. A közösségi funkciók legfontosabbika, az épület maga, az „agora tér” az MSH két szint magas előcsarnoka lesz, amelynek jelenlegi földszinti alapterülete a nagyterem felőli ruhatárak hátrább helyezésével bővülni fog. Az agora tér galériája kiállítótér céljára szolgál. Az agora teret mind a földszinten, mind az emeleten az előírt kisebb közösségi helyiségek gyűrűje veszi körül, így például tárgyaló, klub, prezentációs helyiség, környezeti nevelési oktatóterem, ifjúsági klub, színház-, mozgásművészeti és zeneművészeti próbatermek, kézműves műhely, tankonyha, kerámia-mo-dellező műhely, stb. A képzési funkciók részére 2 db 30 fős és 1 db 60 fős tanterem, továbbá egy nyelvi labor áll rendelkezésre. A szórakozási és élményfunkciók súlypontja a felújított nagyterem. A közművelődési tanácsadó funkció számára iroda és tárgyaló létesül.

A rekonstrukció teendőit négy csoportban foglaltuk össze: a./ a pályázati program teljesítése, b./ nyílászárócseré, c./ termikus burokok feljavítása d./ nagyterem belső felújítása.

A pályázati program teljesítése azért jelentett gondot, mert a meglévő épület nem tartalmazott kisebb, tantermi vagy műhely célokra alkalmas tereket. A kisebb funkciók épületvolumenen belüli elhelyezéséhez mindenképpen területet kellett nyerni. Ezért úgy döntöttünk, hogy az MSH nagytermének hagyományos funkcióit megőrizve, az alapterületén belüli átalakítással nyerünk területet. Az épített lelátó két szélső szektorának elbontása után – egy új fődém beépítésével – két szinten a megszüntetett tér dupláját épít-

5
TÉR

jük vissza. A belső bővítéshez mindkét oldalon hozzáadódik egy-egy kisebb külső bővítés. A nagyterem 1000 férőhelyes befogadóképességét így is sikerült megtartani. Az épület reprezentatív tereit öt évtizeddel ezelőtt készült, sok helyen korrodálódott, hőhidas acélszerkezetű üvegfalak veszik körül. Az épület üzemeltetési költség csökkentéséhez elkerülhetetlen beavatkozás a nyílászárók cseréje. Kb. 500 m² elavult nyílászárót kell korszerű, hőhídmentes szerkezetre cserélni. A költségcsökkentés másik eszköze az elavult termikus burkok feljavítása a mai követelmények szintjére. A külső falak esetében az volt az álláspontunk, hogy a jó állapotú homlokzatburkolatokat érintetlenül kell hagyni. Ezért belső hőszigetelést alkalmaztunk. Sokáig idegenkedtek a tervezők az ilyen megoldástól, de az egyre szaporodó műemlékfelújítási munkák tapasztalatai a módszereket mára már igazolták. A nagyterem feletti tetőfödém felújítása volt a tervezés legkomplexebb feladata. A maga idejében merész rácsos acél tartószerkezet jó állapotban van, de statikailag nincs benne tartalék. Az új szcenikai és akusztikai követelményeknek pedig nem lehet eleget tenni pluszterhelések nélkül. Az egyetlen járható út a többletterhek fogadására a rácsos tartók meglévő terheinek csökkentése látszott, a meglévő kőszivacs palló födém elbontása révén. Csak a kivitelezés időszakában történt részletes feltárás tette lehetővé – másfajta súlycsökkentés révén – az eredeti födém megtartását. A többcélú terem a rendeltetéséhez méltatlan állapotban van, ami különösen akkor tűnik szomorúnak, ha az 1963-ban készült fényképekkel hasonlítjuk össze. Ötven év alatt az akusztikai, szcenikai, fény- és hangtechnikai eszközök is jelentősen fejlődtek, mindezekben a területeken korábban elképzelhetetlen korszerű rendszerek állnak rendelkezésre. A rekonstrukció során lehetőség nyílik modern akusztikai belső köpeny kialakítására. A vizuális és akusztikai felújításra új álmennyezetet és oldalfal palástot javasoltunk. Mindkét szerkezet számítógéppel modellezett, az álmennyezet gipszkarton anyagú, míg az oldalfal térgörbe fafe-

lülete négyféle akusztikus táblából van összeállítva. A színháztechnológiai berendezések új elemekkel bővülnek: süllyeszthető zenekari árok, oldalról kihúzható tribünök, világítási hidak nyújtanak tágabb teret a rendezők fantáziájának. A nagyterem belül megoldást adtunk egy kamaraterem mobil válaszfalakkal történő lehatárolására is. Természetesen az épületgépészeti és villamos rendszerek teljes cseréje is megtörténik a rekonstrukció során. A külső bővítések – kis méretük ellenére – lehetőséget nyújtanak a délnyugati oldalon az előcsarnok, ill. agora tér háttérét adó új homlokzati felületre. Ez a felület – az esti díszvilágítással – az épület szignáljaként szolgál, nappal pedig ellátja az égtáj szerint szükséges árnyékolást. Szerkezete acélvázra feszített színes terpesztett alumíniumlemez. Jelenleg a terv kivitelezése folyik. Ezzel kapcsolatban van egy rossz és egy jó hírem. A rossz hír az, hogy a támogatás és a város önerejének összege csak az épület kétharmadának megújítására volt elég, a színpad és az üzemi szárny rekonstrukciójára csak egy későbbi ütemben kerülhet sor. A jó hír, hogy a munka valamennyi résztvevője, kivitelezők, tervezők és műszaki ellenőrök azon dolgoznak, hogy a rekonstrukció végeredménye nyerve el a város lakosságának, az épület használóinak tetszését.

Látványterv a nagyteremről

CSAK NYÍLT SZÍVVEL LEHET CSINÁLNI

Interjú Kuslits Tibor okleveles építésmérnökkel, Szombathely főépítészével

Gombás Mónika

6
TÉR

Eleinte tervező és műemlékvédő, később építészdizájnér külföldön, soproni főépítész, majd állami főépítész itthon, tizenhárom éve egyetemi oktató, most Szombathely főépítésze. Jobb kézzel ír, ballal rajzol – kreatív ember. Célul tűzte ki, hogy másoknak ad lehetőséget: szeretné, ha a szombathelyi építészek szépre terveznék Szombathelyt.

Sopron környékéhez kötődik: mindkét szülője fertőendrédi, de az egykori Sztálinvárosban született.

1959-ben még így hívták Dunaújvárost. Édesapám 1953-ban kohómérnökként végzett a soproni egyetemen, aztán a házasságkötést követően a Sztálin Vasműhöz került. A nővérem és én már ott születtünk. Érettségiig éltem ott, majd a fővárosba kerültem, 1998-ig laktam ott.

Miért nem kohómérnök lett az édesapja után?

Viszonylag jól rajoltam, ám a gimnáziumban reálképzést kaptam, bár a humán tantárgyakat is szerettem. Nővéremnek, aki öt évvel idősebb nálam, voltak építész barátai, megtetszett, amit ők meséltek a szakmáról. Így felvételiztem Budapestre az építésmérnöki karra, 1983-ban fejeztem be.

A képzőművészet nem jött szóba?

Már harmadéves voltam, amikor kitaláltam, hogy beiratkozom egy másik szakra is. A bölcsészkaron Németh Lajos, a magyar és egyetemes művészettörténet-írás nemzetközi híru tudósa tanított, vonzott, hogy ezt is tanuljak, viszont akkoriban nem lehetett áthallgatni egyik egyetemről a másikra, be kellett fejeznem a műegyetemet. Aztán a diploma után belekezdtem, de akkor behívtak katonának, és megszületett a kislányom is.

Mennyit végzett el?

Egy évet. Nem tudtam eldönteni, hogy művelnem kell az építészetet vagy tanulmányozni, kutatni és írni róla. A kérdést az döntötte el, hogy felvettek a Mesteriskolába. Végül ez vitt el a tervezés irányába. Aztán megismertem Horler Miklóst, Ybl - és Széchenyi-díjas magyar építész,

aki a magyar műemlékvédelem meghatározó alakja volt. Ő beszélt rá, hogy műemlékes építész legyek. Budapesten létezett egy, a fővárosi ingatlankezelő vállalathoz tartozó műemléki tervezéssel, védett épületek felújításával foglalkozó tervező iroda, tervező építésztként oda kerültem.

A folytatás?

1988 körül egy műemlékes tervező kisszövetkezethez csatlakoztam. Védett épületekkel dolgoztunk – például kastélymegújítási, rekonstrukciós terveket készítettünk.

Műemlékvédőből hogy lett váratlanul építész-dizájnér?

A Mesteriskola befejezése után lehetett ösztöndíjjal az USA-ban dolgozni, s ez majdnem sikerült is. Mindenképpen szerettem volna magam külföldön is tesztelni, így, amikor 1992-ben adódott egy lehetőség Szingapúrba, nem haboztam: összeszedtem a családom, és elrepültünk a távoli országba szerencsét próbálni. Én akkor 33 éves voltam, a kislányom hét, a kisfiam másfél. Szingapúrban sokféle kultúra, vallás találkozik, érdekes, gazdag világ. Trópusi környezetben éltünk: más klíma, ízek, illatok, életforma. Élveztem.

Mi volt a munka?

Szingapúrban számos, látványos, show-szerű kiállítást rendeztek akkoriban, rengeteg megbízás akadt – kiállítókat terveztem. Ez egy drámai műfaj: nem lehet késni egy órát sem, mert pontosan indul a műsor, a show nem vár. Mindegyik megnyitó óriási durranás nagy hírveréssel, de három-négy nap múlva már elfelejtik. Kicsit olyan, mint a színház: ami a bemutató estéjén megszületik, arra emlékezik a közönség, arra kell összpontosítani. Nem gigantikus méretről beszélünk: kaptam 12, esetleg 25 négyzetmétert, egy standot. Ezt kellett úgy megalkotnom, hogy a látvány, az összkép nyomot hagyjon a látogatóban. Másfél évig csináltam, izgalmas, érdekes időszak volt.

Másképp gondolkodik egy szingapúri építész, mint egy magyar?

Igen. Számukra az innováció mást jelent. Mi, európaiak mindig megpróbálunk olyat kitalálni, ami még nem volt,

ami eredeti, egyedi, az alkotó személyiségéről is szól. Az ázsiai ember szívesen követ bevált mintákat, ezt nem tekinti önmaga feladásának, és idővel akár jobban is csinálgja azt.

Hazajött, visszacsöppent a kisszövetkezeti létbe.

Egy ideig ugyanazt csináltam, mint előtte. Próbáltam egyedül fenntartani a céget, de nehéz egyszerre üzletemberként és szakemberként is megfelelni. Aztán egy napon újabb megkeresés érkezett: a barátom kapott egy állást, azonban nem fogadta el, megkérdezett engem, hogy lenne-e kedvem Sopronba költözni, és ott dolgozni. Mivel soproni gyökerekkel rendelkeztem, megpróbáltam. Így kezdődött hivatali pályafutásom Sopron főépítészeként. Nagyon új volt, hogy egy szervezetben dolgozzam. Ekkortájt született az új építési törvény, amely szerint minden településrendezési tervet meg kell újítani. Ez hatalmas feladat volt, elkezdtem: nem volt kiszállás. Szépen, lassan leszoktam a rajzolásról, tervezésről.

Nem hiányzott?

De! Azt mondják, ha valaki leteszi a ceruzáját, nagyon nehezen tudja fölvenni újra. Egy hivatalnoki munkában az ember nem lehet olyan kreatív, mint tervező építészként.

13 év után váltott: 2013 augusztusától a megyei kormányhivatal állami főépítészeként Vas, Zala és Győr-Moson-Sopron területéért felelt.

Előtte egy évig örökségvédelmi irodavezetőként ténykedtem, de azt a szervezetet felszámolták. Utána állami főépítészként azt kellett számon tartanom, hogy a kollégák miként terveznek a régióban, azt jól teszik-e, betartják-e a jogszabályokat. Ez tényleg bürokratikus szerep: végképp távol kerültem a kreativitástól.

Elérkeztünk a jelenhez: 2014. december 1-jétől Szombathely főépítésze.

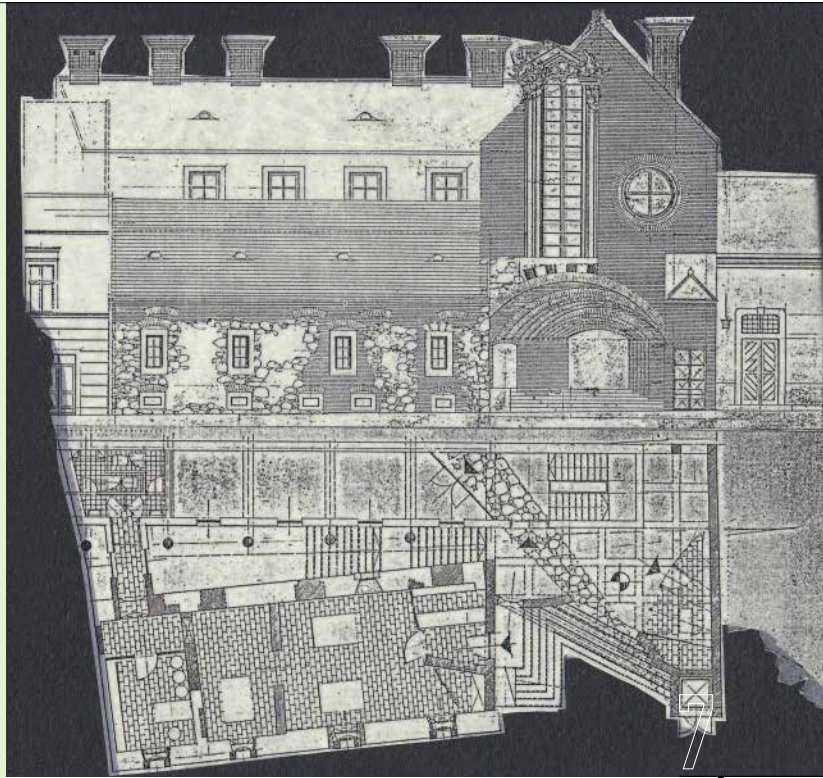
Úgy éreztem, hogy valahogy vissza kellene táncolni ebből a hivatalnoki szerepből. Egészen más, ha úgy „főépítészkedhetem”, hogy közben tényleges építésmunkában is közreműködöm. Még akkor is remek érzés, ha nem én tervezek, csak befolyásokat érvényesítek. Mégsem a közlőnt vizsgálok egész nap a jogszabályi változásokról.

Mi a véleménye a városról? A város építészetéről? Van lehetőség?

Főépítészként egészen más ismerni egy települést, mint turistaként. Most mindent tanulok. Járom a várost, igyekszem megismerni azokat a szektorait, ahova soha nem vetődtem még el. Kétségtelen, hogy aki itt született, és akár harminc-negyven évet eltöltött Szombathelyen, könnyebb helyzetben van. Az is igaz azonban, hogy a városok lakói, ha megszoknak egy-egy létező problémát, már nem látják azt kívülről: egyszerűen elfogadják. Én kívülről jövök, ez bizonyos előnyöket és nehézségeket egyaránt jelent.

Mi benne a kihívás? Van-e fő cél? Mi az?

Az előbb említett hibákat szeretném javítani. Együttműködő, támogató partnerek nélkül azonban ez nem lehetséges, egyedül kevés vagyok: lehetőségeket vetíthetek fel, amelyek megvalósításához a szombathelyiek akaratja és közreműködése szükséges. Szombathely attól lesz kedves, szerethető, ha a szombathelyi építészek szépre tervezik. A munkát nem végezhetem el, csak a feltételrendszer, a körülményeket igyekszem majd úgy alakítani, hogy nekik erre alkalmuk is legyen.

TÉR

Család, gyerekek?

A 30 éves lányom Edinborough-ban egyetemre jár, ugyan itthon már elvégzett egyet, most megint tanul. A fiam 25 éves, idén diplomázik, geofizikus lesz. A kisebb lányom 16 éves, még középiskolás Budapesten.

Van hobbi?

2002-től tanítok a Széchenyi István Egyetemen. Akkor indult az építészképzés – várostörténetet, várostervezést és a modern építészet kialakulása tantárgyakat oktatom a fiataloknak. Ez is folyamatos munka: fel kell készülni az órákra, kutatni, publikálni kell. Talán ez a hobbi.

A tanításnak mely része izgalmas? Az interaktivitás vagy a tudásátadás?

Az interaktivitás. A diákok azonnal észreveszik, ha melleszélek, vagy pontatlan vagyok. Mindig elmondom nekik, hogy nem kell elhinni semmit: én arról beszélek, amit én gondolok, az ő személyes felelősségük, hogy eldöntsék, mit fogadnak el ebből. Ezt csak nyílt szívvel lehet csinálni. Mint, ahogy minden mást.

Stand egy szingapúri kiállításon

A BRENNER JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM ÚJ ÉPÜLETE

Mátis Barna

okl. építészmérnök

Egri Balázs

okl. építészmérnök

A Szombathelyi Egyházmegye 2009. évben meghívásos tervpályázatot hirdetett meg, melynek tárgya a Szombathely, Táncsics Mihály utca 48. sz. alatti telken, a meglévő volt kollégium épület átalakításával és bővítésével egy 24 tantermes általános iskola, egy többfunkciós sportcsarnok és egy 4 foglalkoztatás óvoda kialakítása volt. Az érintett ingatlan a szalézi templom mellett, mögött található. A telek javarészt beépítetlen volt, a rajta található épület a szalézi rend szállásépületeként, majd egyházmegyei kollégiumként működött, egykor együtt épült a ma Don Bosco Művelődési Házként ismert épületrésszel. A tervpályázati zsűri a Mátis és Egri Kft. pályaművét találta a legjobbnak, első díjjal és az építési engedélyezési tervek elkészítésére vonatkozó megbízással díjazták a nyertest.

A pályázati terv kisebb módosításával elkészültek, majd 2010. tavaszán jóváhagyásra is kerültek az engedélyezési tervek. Ekkor a lendületesen indult beruházás a megfelelő pénzügyi pályázatok hiánya miatt megtorpanásra kényszerült, és hosszú ideig nem is tudott továbbhaladni.

2012. tavaszán esély mutatkozott rá, hogy megnyílik az az állami támogatási forrás, amelyből megvalósítható a beruházás, ezért folytatni lehetett a tervezést az engedélyezési tervek aktualizálásával, majd a kiviteli tervek elkészítésével. Azonban ennek az évnek az őszén, közvetlenül a tervezési munka befejezése előtt a jog-

szabályok változása, az iskolaépületekkel kapcsolatos követelmények szigorodása miatt újból le kellett állítani a folyamatot: az eddigi tervek alapos átdolgozása vált szükségessé. Az átdolgozás során „helyhiány” miatt az óvoda épülete kiszorult a telekről, ez az intézmény más területen kap helyet. Az újbóli engedélyeztetés, majd az új kiviteli tervdokumentáció összeállítása után 2013. júliusában ért véget a tervezési munka.

A tervezett épületegyüttes két fő részből áll: a volt kollégiumépületből, ahol az igazgatási helyiségek és egyes szaktantermek kaptak helyet, és az új épületrészből, ahol további szaktantermek mellett az osztálytermek és a sportolási célú helyiségek kerültek elhelyezésre. A két épületrészt zárt folyosó köti össze. Különleges elhelyezkedése miatt a telek és az épület a Táncsics utca felől is rendelkezik bejáratral, de a környezeti adottságok és a forgalmi viszonyok miatt a Brenner Tóbiás körút felőli bejárat került főbejáratként kialakításra.

Külsőleg konzervatív megjelenésű és tömegképzésű épületet formáltunk meg, de az egyes részletek megoldásával, valamint az anyag- és színhasználattal a korszerűséget is meg kívántuk jeleníteni. Ennek a nyelvezetnek a kettősségével az építetőre és a rendeltetésre is utaltunk: az egyházi oktatás hagyománytisztelőt és haladó szellemiségét is tükrözni kívántuk.

Az oktatási intézményekre vonatkozó szabvány előírásainak kötelező betartása volt a fő oka a tervek átdolgozásának, azonban ezeknek az előírásoknak köszönhetően olyan alapterületű és olyan felszereltségű épület készülhet, amely előreláthatólag hosszú ideig lesz képes biztonságosan ellátni a funkcióját. Példaként említhetjük a mindennapos testnevelés problémáját: ahhoz hogy egy 24 osztállyal működő intézmény minden osztálya, minden nap megfelelő körülmények között sportolhasson, rengeteg helyre van szükség. A tervezett épületben egy három részre osztható tornacsarnok, egy úgynevezett

A NAPI KIHÍVÁSOKAT SZERETI

Interjú Horváth Imre okleveles bányagépész és bánya villamosmérnökkel

Gombás Mónika

10
TÉR

Nem elég, ha az ember a gázgyár szomszédságában nő föl, és szorul belé némi műszaki érdeklődés; a nagy ívű gázmérnöki karrierhez talán szükséges volt az az inspiráló szakmai környezet is, ami a 70-es években fogadta a pályakezdő Horváth Imrét. Egy akkoriban ismeretlen területen végzett úttörő munkát, és egészen a közelmúltig aktívan részt vett a gázszolgáltató cég tevékenységében. Az ÉGÁZ-DÉGÁZ Földgázelosztó Zrt. nyugalmazott kirendeltség-vezetőjének tevékenységét magas szinten is elismerték. Pályája kezdeteiről, munkája szépségéről, és családjáról is vallott lapunknak.

Szombathelyen született, de az általános iskolát mégis falun kezdte. Milyen volt az első pár év?

Az általános iskola első négy osztályát a nagymamám-nál, Nagymizdón végeztem. Osztatlan iskola működött a faluban, az első négy évfolyam együtt tanult. Csak ezután költöztem Szombathelyre, a szüleimhez, akik a Petőfi Sándor Általános Iskolába írtattak. Ez elég erős és jó hírű iskolának számított, nagy váltást jelentett számomra a falusi iskola után.

Hol folytatta a tanulmányait?

Az általános iskola után a Latinka Sándor Gépipari Technikumba felvételiztem – akkor így hívták. Kimondottan gépész szakra készültem, ezen belül a gépgyártó szakirányra jelentkeztem. Amikor végeztem, sok variációt végig kellett gondolnom, hogy merre menjek tovább. A nagybátyám javaslatára Miskolcra jelentkeztem a bányász karra. A képzést mint okleveles bányagépész- és bánya-villamosmérnök végeztem el. Ezután, 1971-ben kerültem Szombathelyre. Még később, 1987-től bővítettem a tudásomat, és okleveles gázipari szakmérnök végzettséget is szereztem, kitüntetéssel.

Hogyan került kapcsolatba a gázgyárral? Egyáltalán miért fordult az érdeklődése ebbe az irányba?

A szüleim a Rákóczi úton, a gázmű épületétől öt háznyira laktak. Már gyerekkoromban sok mindent láttam a szén alapú gyártásból, azonban 1969-től megszűnt ez a fajta technológia. Főleg vegyészmérnökök dolgoztak a gáziparban, én viszont a gázgyártás mellett gázvezeték tervezést, kivitelezést és üzemeltetést, azaz kimondottan gázszolgáltatási ismereteket tanultam, és amikor idekerültem, kaptam egy lehetőséget, hogy azt csináljam, amire készültem. A központ Győrben volt, a szombathelyi csak egy gyáregység volt. Történt aztán egy jelentős változás: 1976-ban probléma adódott a vízgőzös benzinbontókkal. Nagy hideg volt, óriási volt a gázfogyasztás, és a katalizátorok állandóan eltömődtek. Ebből országos jelentőségű ügy kerekedett, a szolgáltatás korlátozására volt szükség. Ez az eset segítette elő végül azt a döntést, hogy Szombathelyre földgázt kell hozni, meg kell építeni a távvezetékét.

Mi volt az ön feladata ebben a nagyszabású fejlesztésben?

Az egész pályámra nagy hatást gyakorolt ez az időszak, hiszen komoly megbízást kaptam. A városi gázszolgáltatás immár több mint százéves volt akkor, a régi vezetékekhez is hozzá kellett nyúlni, de emellett számtalan új is épült. A munka lényege az volt, hogy átálljunk a városi gázszolgáltatásról a földgázszolgáltatásra. Terveket kellett készítenem, és a vezetést fiatal korom ellenére én végeztem.

Mennyi ideig tartott ez a munka, és hogy kell elképzelnünk?

1978-ra fejeződött be ez a nagyszabású átalakítás. Évente több ütemben állítottuk át a lakásokat, mégpedig úgy, hogy egy-egy helyen lehetőleg 2-3 napnál tovább ne kelljen szüneteltetni a gázszolgáltatást. Ennyi időre volt szükségünk ahhoz, hogy a gázcserét megoldjuk, és a készülékek fűvókáit átállítsuk. Egy nagy szervezet voltunk, ahol számtalan jó kolléga dolgozott, de sokat fel

is kellett venni ebben az időszakban. Megvolt a maga szépsége ennek a munkának. Általában úgy időzítettünk, hogy hétfő éjjel megtörtént a gázcsere, és így péntekre, hétfőig be is fejeztük. Hétfőn aztán jöhetett a következő... Aztán egyszer csak végeztünk Szombathelyen a munkával, és a cég ott volt ezzel a magas létszámmal. Igyekeztünk megtartani őket, nem pedig elküldeni, de egészen 1984-ig kellett várni arra, hogy megindulhasson a környék településeinek bekapcsolása.

Hol indultak meg a munkák ekkor?

Cellödömlőn, Sárváron, Kőszegen, Körmenten kezdtünk hozzá a bekapcsoláshoz, csak hogy a nagyobb városokat említsem. E helyeken, illetve később összesen 172 Vas megyei településen hozzám tartoztak a tervezés-előkészítési, a tervezési, a kivitelezési, majd pedig a beüzemelési teendők. Minden munkafázisnál ott kellett lennem, hiszen nemcsak a földgáz maga volt teljesen új mindenkinek, hanem a kazánházak átalakítása is újdonságnak számított.

Hogyan zajlott egy-egy településen a tervezés előkészítése?

A polgármesterekkel végigjártuk a településeken az utcákat, minden ingatlan részére leágazást biztosítottunk. Sokszor előfordult, hogy olyan helyekre jutottunk, ahol maga a falu első embere még soha. Alaposnak kellett lenni: ha térkép alapján felderítettem egy területet, és később emlékeztem rá, mi, hogyan volt, akkor sokkal könnyebben ment a pontos kivitelezés. Sok személyes kapcsolatra tettem szert ebben az időben, amelyek azóta is élnek. Hogyha ma találkozom azokkal az előjárókkal, nagyon jó emlékeket idézünk fel. A beruházáshoz a lakosságnak is hozzá kellett anyagilag járulnia. A tervezést mindig megelőzték a falugyűlések, amelyekkel kapcsolatban kedves emlékeket tudok felidézni magamban.

Mitől vált kihívássá ez a feladat?

Attól, hogy úgy kellett megcsinálni egy rendszert, hogy az utána biztonságosan tudjon működni. Sok helyen tapasztaltam, hogy a megmérétezesek nem megfelelően történtek, és így a későbbi fejlesztéseket akadályozták meg. Ahol szűk volt a keresztmetszet, ott sok probléma adódott, ha üzemzavar keletkezett. Mindig arra törekedtem, hogy lehetőség szerint úgynevezett hurkolt rendszerek jöjjenek létre, mert így bárhol adódik üzemzavar, akkor azt úgy lehet orvosolni, hogy nem esnek ki fogyasztók. Azt az elvet követtem a tervezés során, hogy az ügyfélnek, azaz a fogyasztónak nem is szabad tudnia, hogy mi létezik. Annyit kell érzékelnie, ha főzni vagy melegíteni szeretne, hogy jó a gázszolgáltatás, mást nem.

Hogyan élte meg a privatizációs időszakot?

1995-ben jelentős változást hozott a gázszolgáltatók privatizációja. Megkezdődött egy átalakítás, egy közös nagy vállalat létrehozása a gazdaságosabb működtetés céljából. Szombathelyen egy kirendeltség jött létre, ekkor már 1999-et, 2000-et írtunk. Közben a soproni egység hozzánk került, a szombathelyivel együtt én vezettem ezt. Egészen 2011-es nyugdíjba vonulásomig kirendeltség-vezetőként dolgoztam.

A laikusoknak hogyan tudná megfogalmazni e szakma szépségét?

Állandóan napi kihívások elé állít. Minden azon múlik, hogy az ember figyel, zavartalan legyen az ellátás, és

11
TÉR

lehetőleg elkerüljük az üzemzavart. Amikor reggel beementem dolgozni, sosem tudtam, hogy aznap milyen feladataim lesznek, de bármi volt, meg kellett oldani. Jó visszagondolni arra a munkára is, amelyet 1972-től az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület Vas megyei csoportjában végeztünk. 2010-ig voltam a társaság titkára, akkor szűnt meg a szervezet addigi formájában. Kétszer kaptam e tevékenységemért Vas megye műszaki fejlesztéséért díjat. A legnagyobb elismerés számomra a Flandorffer-díj volt, amelyet a társaságnál életműdíjként kaptam, illetve odaítélték nyugdíjba vonulásomkor a Prometheus-díjat a minisztériumtól.

Meséljen a családjáról is!

A feleségem miskolci, az egyetem elvégzése után házasodtunk össze, és velem jött Szombathelyre. Műszaki rajzolóként végzett. Három gyermekünk – két fiunk és egy lányunk – született, és jelenleg 11 unokánk van, a kétévestől a 20 évesig.

Érdeklődik valaki a családban a mérnöki pálya iránt?

Mit tanultak a gyermekei?

Fiaink informatikusok lettek, mindketten programozóként dolgoznak. A lányunk gyógypedagógiai főiskolán végzett, fejlesztő pedagógusként dolgozik, és az ő lánya szintén ezt a pályát választotta. Az unokákat szükség esetén én szoktam reggelente iskolába vinni, és ha kell, értük is megyek. Nem unatkozom, és ez nagyon jó!

Saját magára mikor jut ideje?

Két fiú unokánk kosarazik a Falco utánpótlás csapataiban, úgyhogy Falco-meccsre kijárok, és a foci is érdekel. Magam is futballoztam kispályán. Egyébként sok elfoglaltsággal jár, hogy az unokákra vigyázunk, és az édesanyám is él még, 93 éves, sokszor megyek vele például sétálni. Intézem még a mérnöki kamara ügyeit is, internetezek, kollégákhoz bejárok, segítek nekik. Ezzel telik az időm nagy része, és amennyit tudok, a gyerekekkel játszom.

MEGSZÉPÜL SZOMBATHELY „ZÖLD SZÍVE”

Uniós támogatással szépül meg a Csónakázótó környezete, és épülnek új létesítmények egy 2013-ban megkezdett projektnek köszönhetően. „Új Városliget építése Szombathelyen” – a sokatmondó cím egy hatalmas akcióterület számos elemének változását takarja.

12
TÉR

Benkő János
okl. építészmérnök

Az akció egy igen kiterjedt területet érint: az építkezés a Gagarin út – Károlyi G. tér – St. Quirinus sétány és Perint sétány (Perint patak) – Rohonci út – Dolgozók útja – Aranypatak u. – Nádtó u. – Ernuszt Kelemen u. – Dozmat u. – Torony u. – Eötvös J. u. – Pohl-Tó u. – Szabadföldi u. – Márton Áron u. – Kárpáti Kelemen u. – Homok u. – Kétrózsza köz – Jégpince u. – Jókai Mór u. – Gagarin út által határolt térséget érinti. Ez az a terület, amelyet országos szinten is egyedülálló rekreációs zónaként, Szombathely „zöld szíveként” emlegetnek a szakemberek. Előnye, hogy ez a zöldterület gyalogosan is elérhető a város lakótelepi és családi házas övezetében élőknek, és a korábbi fejlesztéseknek köszönhetően már eddig is többféle sportolási és szabadidős szolgáltatást nyújtott a lakosoknak, illetve a turistáknak. Számos olyan létesítmény található itt, amely nemcsak városszerte, hanem a tágabb környéket tekintve is példa nélküli. Országosan is ritka, hogy zöldövezetben, vízpart mellett ilyen nagy számban, koncentráltan legyenek rekreációs, szabadidős lehetőségek. A város célja az volt, hogy a szolgáltatásokat az eddiginél nagyobb számban vegyék igénybe, ehhez azonban szükség volt a terület intenzívebb használatát biztosító szolgáltatásfejlesztésre, a környék infrastruktúrájának javítására, például új parkolók létesítésére. Elkerülhetetlen volt, hogy jobbá váljon az elérhetőség, a közlekedés és a személyi biztonság. Megfogalmazódott az is, hogy a területen található néhány jelentős építészeti értékkel bíró épület a szolgáltatáskínálat részévé váljon, sőt városképi szempontok miatt meg is kell ezeket újítani.

A fejlesztéssel a Városliget Vas megye és a Nyugat-Dunántúl egyik leglátogatottabb rekreációs övezetévé válhat, amely télen-nyáron számos szabadidős és kulturális szolgáltatást nyújt a látogatók számára. A beruházás elvégzése után a terület egyrészt regionális jelentőségű rekreációs-turisztikai zónává válik – ahol a szabadidős,

rekreációs funkciók kibővülnek, újabb sportolási lehetőségek nyílnak, és az infrastrukturális feltételek korszerűbbek lesznek (úszás, futás, evezés, síelés) –, másrészt korszerűsödik a környezet, vonzóbb lesz mind a helyi lakosok, mind pedig a turisták számára, harmadrészt pedig növekszik a vendéglátó-ipari egységek és a szálláshelyek száma, működési feltételeik javulnak.

S hogy pontosan milyen beruházási projektelemeket tartalmaz ez a fejlesztés?

1. Megújul és kibővül az Illés Akadémia. Sportcélú ingatlanján jelenleg épített öltöző és konténeröltöző, valamint konténerirodák működnek. Az öltöző tetőszerkezete beázik, hőszigetelés nem található rajta. Az itt folyó szakmai munka minőségéhez méltatlan az épületek állapota, ezen kíván segíteni – egy új fogadóépület elkészítésével – a Halmill Kft. mint a meglévő épület beruházója. A konténeröltözők helyett hat új öltöző épülne a csapatoknak, egy öltöző az edzőknek, valamint egy mosó és szertár rész is készülne. Az új beruházással megnövelhetik a fiatalok regenerációjára és rehabilitációjára használt rekreációs teret, gyógytornaszobát is.

2. Rendezvényhelyszín épül, és a csónakkölcsonzó új helyre kerül. A csónakkölcsonzó állomás jelenleg a szigeten működik, amit egy lépcsővel elérhető hídon keresztül lehet megközelíteni. A lépcső sokakat távol tart a szigettől, különösen a kisgyerekes szülőket. A Csónakázótóhoz érkezők többsége a tó körül sétál, a többség nem megy be a szigetre, s ez érződik a csónakkölcsonzó forgalmán. Az üzemelési tapasztalatok azt mutatják, jobb lenne a forgalom, ha mindenki számára könnyebben elérhető helyen lenne a csónakkölcsonzó. Ezért született meg az a javaslat, miszerint a csónakkölcsonzó kerüljön át a tó szélére. Adódik, hogy ez az új helyszín a kemping bejáratával szemben legyen, hiszen itt a parkolási lehetőség biztosított, a terepadottságok a partvonal kiszélesedése

miatt megfelelőnek tűnnek. Olyan csónakkölcsonzó épület építése javasolt, amely belesimul a partfalba. A kölcsonzóhoz kapcsolódik majd egy mintegy 100 m² alapterületű móló is, amely a vízi eszközök kikötésére szolgál. A kölcsonzó mellett, az épületben kiépül egy mintegy 60 fő befogadására képes rendezvényterem, amely remekül ki tudja majd szolgálni a Csónakázótó környékére szervezett sport- és kulturális eseményeket. Ha pedig éppen nincs ilyen rendezvény, akkor a helyiség befogadhatja a tavat és közvetlen környezetét rendszeresen használó futókat, illetve a horgászokat – öltözőhelyiséget biztosítva nekik. Ezáltal a Csónakázótó környezetének egyik régi hiányosságát lehet orvosolni. További előny, hogy a csónakkölcsonzó működése idején a rendezvényhelyiség ki nyitható lenne, és a kísérők, érdeklődők – szemmel tartva a tavon zajló forgalmat – részesei lehetnek a kölcsonzó nyújtotta szórakozásnak.

3. Rendeződik a Csónakázótó és környezete, átalakul és szebb lesz a sziget zöldterülete. A tó körüli sétaút felújítása az átalakítás alapvető eleme: az út több rétegben és változó, osztályozott szemszerkezetben, tömörített, zúzott kőves megoldással, beton szegélykövezéssel készül, miközben a kivitellezők biztosítják a csapadékvíz elvezetését is. A sétaösvény mentén, a padoknál, a pihenő részeken öblöket alakítanak ki, amelyek lehetőséget nyújtanak a megállásra, beszélgetésre. Új utcabútorok, közvilágítás, valamint ivókút is létesül, továbbá a régi lejáratozat felújítják, és újakat is építenek. A mozgásérültekre is gondoltak: a tó menti sétaút és futópálya akadálymentes megközelíthetőségéről a Kenderesi úti parkolónál épülő rámpa gondoskodik majd. S ami szintén nem hiányozhat: a megfelelő helyeken horgász- és napozó stégeket helyeznek el. Ezek kialakításakor figyelembe kell venni, hogy a gyalogosok, sportolók által aktívabban használt terület jön létre, tehát a horgászhelyeket koncentrálni kell a tó mentén. Az új stégek az Árpád utca felőli oldalon lesznek. Mivel a nagy tó partján több horgászhely megszűnik, a kapcsolódó kis tó mentén újabb horgászállások létesülnek. Szükség van még a két tó közti átereszt átépítésére is, ugyanis intenzívebb vízcserét kell biztosítani, és nem utolsósorban esztétikusabban is kell megjelennie az eddigienél. Különlegességgel is készülnek a kivitellezők: új attrakcióként egy leszerelhető színpadteret építenek a vízfelületre, 4 cölöpre – 8x12 méter méretben –, amelyen kültéri kulturális, művészeti, látvány- és játékelemek játszhatók, kültéri előadások tarthatók. Sőt, csónak fogadására is alkalmas. Sokak öröme vadonatúj vízi járműveket is vásárolnak: csónakokkal, vízibiciklivel és más eszközökkel bővül a kínálat. Legalább ennyire fontos, hogy egy közcélú, nyilvános mellékhelyiség is épül a csónakkikötőhöz kapcsolódóan, a tó mellett.

4. Felújítják, helyrehozzák az Emlékmű alatti parkolót. A legszembetűnőbb változás az lesz, hogy az eddig 60-ról 75-re növekszik a parkolóhelyek száma. A parkoló mérete 2200 m² lesz. Kicserélik a meglévő szegélyt, aszfaltozzák az utat és a parkolót, átépítik a közvilágítás rendszerét. Akárcsak eddig, a parkoló ingyenes marad.

5. Megtörténik a Mesevár óvoda felújítása. Elsősorban a talajnedvesség elleni szigetelést kell felújítani, kiegészíteni, és helyenként pótolni, hogy a külső falak biztosítva le-

13
TÉR

gyenek vizesedés ellen. Ugyancsak fontos a tetőfedés és a tetőszerkezet felújítása, esetleg – ha szükséges – cseréje. Az építési munkákhoz kapcsolódóan korszerűsödik az épületgépészeti, illetve a villamossági rendszer. Közben egyes funkciók – mint a dolgozói öltöző – a földszintről a kialakítandó tetőtérbe kerülnek, így lehetőség nyílik például egy szülői mellékhelyiség kialakítására a legalsó szinten. Szükség van továbbá az alapvető működésnek teret adó helyiségek kialakítására: a konyha átépítésére az ÁNTSZ feltételeinek megfelelően, valamint a gyerekeknek egy vizesblokk kiépítésére. Eddig hiányzó közösségi funkciók is helyet kapnak az épületben, a tetőtérben, illetve a dolgozói öltöző mellett egy adminisztratív feladatok ellátására kialakított helyiség is elkülönül.

Az „Új Városliget építése Szombathelyen” elnevezésű projekttel régi vágya teljesül a közelben lakóknak, valamint a város „zöld szívébe” szívesen ellátogató szombathelyieknek és turistáknak. Az önkormányzat a Savaria Városfejlesztési Nonprofit Kft.-t bízta meg a projekt kiviteli terveinek elkészítésével. Összesen mintegy 757 millió forintba kerül a beruházás, amelyből közel 733 milliót támogatásból fedeznek.

AKIK ELŐTTÜNK JÁRTAK...

Gruber Imre (1898-1974)
okl. építésmérnök

14
TÉR

Balogh Péter
okl. építésmérnök

Szombathely két világháború közti építészetét néhány olyan helyi építész tevékenysége határozta meg, akiknek nevét ma már alig ismerik. Így meg kell említenünk Gruber Imre, Brenner (VI.) János, ifj. Vass Béla, Zalai Tóth János és Szende László nevét, akik ugyan nem tartoztak az országos élvonalba, de alkotásaikkal igyekeztek a korral haladni, jó színvonalat képviselni, ezért helyi jelentőségük elvitathatatlan. Nem egy tervüket szakfolyóiratok is közölték, mint jó irányba haladó vidéki alkotásokat. Munkásságukról illő megemlékeznünk.

Szombathelyi bérház: Mártírok tere 6/A.,

Gruber Imre 1898. dec. 31-én született Szombathelyen, apja postatiszt volt. A premontrei gimnáziumban hadi-érettségit tett, majd 1915-ben behívták katonának, s három évig szolgált különböző frontokon mint tartalékos hadnagy. A háború végén beiratkozott a Budapesti Műszaki Egyetemre, ahol 1925-ben építésmérnöki oklevelet szerzett, de egy szemesztert a Képzőművészeti Főiskolán is végzett.

Szombathelyen kezdett el dolgozni a Kopfensteiner (később Kőteleki) cégnél. Egy idő után önálló irodát nyitott, 1931-ben a Mérnöki Kamarának is tagja lett. Több családi és bérházat tervezett – főleg középosztálybelieknek –, de kapott egyházi megbízásokat is, mint például a herényi vagy a nemesbódi rk. templom bővítése. 1937-ben Grósz püspök kinevezte a szombathelyi egyházmegye építészévé. Ebben a minőségében tervezte a főplébánia barokk épületének emeletráépítését 1938-ban, valamint a szeminárium kibővítését 1937-ben. Ez utóbbi volt talán a legjelentősebb munkája itthon, ugyanis összekapcsolódott a Romkert feltárással, ami miatt a tervet többször

A metodisták temploma Wesley-ben

át kellett dolgoznia. A világháború alatt óvóhelyek tervezésébe is bevonták.

1945. márciusában az orosz megszállás elől családjával együtt Bajorországba menekült. Itt egy templomfestő cégnél kapott munkát, ahol hasznosítani tudta képzőművészeti tudását és egyaránt festett olajképeket és freskókat. Megtanulta az aranyozó szakmát is, így sok templomi szobrot és képkeretet restaurált. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba és South Riverben (New Jersey) telepedett le. Kezdetben gyári munkásként tudott csak elhelyezkedni, mígnem újsághirdetés révén sikerült állást kapnia egy építészirodában, ahol magánházakat tervezett. Öt év után munkahelyet változtatott – mivel kellő nyelvtudás híján önálló irodát nem nyithatott – a Mc. William-féle neves építészirodában helyezkedett el. 1959-ben megkapta az amerikai állampolgárságot, a magyartól még 1948-ban megfosztották. Az új helyén nyolc évig maradt, s ezalatt több jelentős épületet tervezett, például templomokat neogótikus stílusban, mint a metucheni Szt. Ferenc, a

lafayette-i Szt. Bonaventura templomot a megrendelő igénye szerint.

De tervezett modern felfogású épületeket is, ilyen többek közt a Johnson and Johnson cég nagy irodaháza New Brunswickban vagy a metodisták temploma Wesley-ben. Nevéhez köthető még néhány iskola, zárda, iroda, stb. tervezése is, de ezek a cég neve alatt jelentek meg.

1965-ben egészségi okok miatt visszajött Európába és Aachenbe költözött, itt már nem foglalkozott tervezéssel, hanem kedvenc műfajával, a festéssel múlatta az időt, de készített karikatúrákat is. 1974-ben halt meg, sírja Aachenben van. Épületei helyi védelmet érdemelnének.

Néhány szombathelyi munkája: családi házak: Jókai u. 2., Kunoss E. u. 2., Báthori I. u. 2., Újvári Ede u. 8., Malom u. 12.; bérházak: Malom u. 16., Mártírok tere 6/A., Wesselényi u. 8-10.; Főplébánia, Széchenyi u. 8., Szeminárium bővítés, Szily J. u. 3.

A Lafayette-i Szt. Bonaventura templom

A Johnson and Johnson cég irodaháza New Brunswickban

MUSTRA

- ÚJ ELŐADÁS-SOROZAT

INDUL

A Vas Megyei Mérnöki Kamara Közlekedési Szakcsoportja a KTE Közlekedéstudományi Egyesület Vas Megyei Területi Szervezetével együttműködve előadás-sorozatot indít az év első félévében. Az előadásokat nem a szokásos előadó és hallgatóság formában képzelik el a szervezők, hanem moderált beszélgetés keretén belül, érdekes, izgalmas témákkal.

16
TÉR

Tóthné Temesi Kinga

okl. közlekedés-építőmérnök

Milyen témák lehetnek?

Olyan műszaki tervek, amelyek bennünket, lakókörnyezetünket közvetve, vagy közvetlenül is érintenek, de csak a médiából értesülünk róluk, holott érdekesebbek lennének a döntés és a megvalósítás részletei, akár még véleményük is szívesen formálnánk róluk.

A programsorozat címe: „Mustra” – a névvel is utalunk arra, hogy közös szemrevételezésen szeretnénk megmértetni az adott témát. Mustra: az olasz „mostrare” = megmutatni szóból ered. A régi nyelvben két eltérő jelentése volt: minta, áruminta, mutató, modell és szemle, szemrevételezés. Gazdagodjunk kölcsönösen egymás hozzászólása által! Nem kötelező, nem kerül pénzbe: egy jó lehetőség a véleménynyilvánításra.

A javaslatokat Tóthné Temesi Kinga, a MUSTRA szervező titkárának címére várják a szervezők: temesi.kinga@kti.hu

Műsorelőzetes:

- Február 12:** Szombathely elővárosi és távolsági közlekedésének fejlesztési lehetőségei külföldi példákkal kibővíve (Tram-Tra-in, S-Bahn, stb.)
- Februárban még:** A szombathelyi vasúti fejlesztések
- Március-április:** a Szent Márton projekt, a Berzsényi tér átalakítása, a Szent Márton tér átalakítása
- Május:** Az EPCOS előzetes városfejlesztési akcióterve
- A pontos időpontról és helyszínről külön értesítést küldünk.

BÚCSÚZUNK

Salamon Nándor (1935-2014)

Életének 78. évében eltávozott közülünk, a minden élők útján Salamon Nándor, a Szombathelyi Képtár első igazgatója (1984-1995.), művészettörténész, szakíró, számos könyv és tanulmány szerzője. Írásaiban többször is foglalkozott az építészekkel, a képzőművészet szerves részének tekintette munkásságukat. Őrizzük meg emlékét.

Balogh Péter
okl. építészmérnök

Salamon Nándor posztumusz megkapta a Magyar Kultúra Lovagja kitüntető címet „a kortárs képzőművészet fejlesztése érdekében kifejtett életművéért”. Az elismerést január 18-án fia, ifjabb Salamon Nándor vette át Budapesten.

Brenner Árpád (1943-2014)

1943. 03. 28-án született Budapesten. A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóságon okleveles építőmérnökként 1968. 06. 29-én kezdte meg pályafutását. Itt dolgozott 1994. 06. 30-ig, ekkor bízták meg a Vasi Víz-Kör Kft. vezetésével. Nyugdíjazásáig itt dolgozott. 2014. decemberében hunyt el.

Lakosi Ilona
okl. építőmérnök

KÉPEK

AZ ÚTIRAJZOK

SOROZATBÓL

Fekete szegélyben, fa keretes, sárga-barna foltok a bordó falon – ha közelebb lépünk, látszik, hogy lenyomatok. Egy-egy síkba zárt élmény, érzet: ezeket rögzítette a befogadó számára Bakucz András.

17
TÉR

Gombás Mónika

Okleveles építész tervező, művész, 2007 óta a Vas Megyei Építész Kamara tagja, a Ferrum Színházi Társulás színésze és díszlettervezője, tizennégy éve állít ki - fest. Legújabb tárlata a Weöres Sándor Színházban látható Képek az Útirajzok sorozatból címmel. A kiállítást a Hosszú út az éjszakába című előadás bemutatója előtt Jordán Tamás nyitotta meg január 30-án.

„Képalkotó munkásságom folyamatában az Útirajzok-sorozat létrejöttét a látott világ elbeszélő ábrázolásától való elrugaszkodás szándéka, egy saját formanyelv megtalálásának igénye is vezette.” – mondja a gyűjteményről az alkotó.

A festmények csak számozással rendelkeznek, a lényeg a képfelületen lejátszódó folyamatok, „szándékos véletlenek” által hagyott nyomokban rejlik: a formázott képalap erős megdolgozása, a hajtogatás, gyűrítés geometriája, a lazúros festékfoltok, az egymásba mosódó földszínek és az áztatott vagy dörzsölt faktúrák játéka, egymáshoz való viszonya hordozza a mondanivalót. A képforma töredékes, archaizáló, néhol térképszerű – az alkotói fejlődés egy-egy állomása, a pillanatnyi érzések és gondolatok kifejeződése.

Bakucz András kiállítása március 25-ig látható a Weöres Sándor Színház aulájában.

TÉR ■ a Vas Megyei Építész Kamara és a Vas Megyei Mérnöki Kamara közös lapja ■ Alapította: a Vas Megyei Építész Kamara ■ Alapítás éve: 2004
Megjelenés: kéthavonta 800 példányban ■ Az újságban megjelenő adatok valóságtartalmaért a kiadó nem vállal felelősséget.

Főszerkesztő: Gombás Mónika ■ a szerkesztőbizottság elnöke: Vincze Csaba, társelnöke: Tóthné Temesi Kinga ■ a szerkesztőbizottság tagjai: Ábrahám Ferenc, Balogh Péter, Czeiner Gábor, Horváth Gyula Vladimir, Kiss Albert, Lakosi Ilona, Dr. Németh István, Takács András, Válinth Attila ■ Címlapon: a szombathelyi Centrum Áruház ■ Címlapfotó: Mészáros Zsolt

Arculattervezés: Yellow Design ■ Tördelés, nyomdai előkészítés: Dpix Kft. ■ Nyomdai munka: Yeloprint Kft. 9700 Szombathely, Géfin Gyula utca 11-13.
Ügyvezető igazgató: Dávid Péter ■ Terjesztés: Vas Megyei Építész Kamara, Vas Megyei Mérnöki Kamara ■ Hirdetésfelvétel: Vas Megyei Építész Kamara, Vas Megyei Mérnöki Kamara ■ 9700 Szombathely, Thököly Imre utca 14. ■ Tel: 94/342-120 ■ vmtek@freemail.hu, info@vasimmk.hu ■ Kiadja: Vas Megyei Építész Kamara, Vas Megyei Mérnöki Kamara ■ Felelős kiadó: Ábrahám Ferenc, a Vas Megyei Építész Kamara elnöke ■ ISSN: 2064-9215

VASI ÉPÍTÉSZ ÉS MÉRNÖK

BÁLI LÉHÜTŐ 2015

BÁLI

VAS MEGYEI MŰSZAKI BÁL 2015

A Vas Megyei Építész Kamara
és a Vas Megyei Mérnöki
Kamara közös rendezvénye

TÉR

KŐSZEG HOTEL IROTTKŐ

2015. február 14-15.

Bálozó tagjaink meglegedésére 2015-ben is a kőszegi Hotel Irottókőben találkozhatunk.

A RENDEZVÉNY PROGRAMJA:

2015. február 14.:

19.00: Megnyitó, majd elnöki köszöntők
a Kelta Álom Ír Sztepptánc Csoport nyitóműsora
19.45-től: Svédasztalos vacsora
Tánc, vigalom: a zenét a CABO WABO PARTY BAND szolgáltatja
22.00: A Savaria TSE táncosainak műsora
24.00: Tombolahúzás, utána éjfélüi büfé és zene, tánc hajnali 4.00-ig

2015. február 15.:

9.00–11.00: Bőséges svédasztalos reggeli, a szálloda elhagyása 12.00-ig

Wellness részleg használata (finn szauna, infrasauna, gőzkabin, tepidárium, jakuzzi)
Korlátlan wifi használat a közös helyiségekben.

Italkínálat a bálon, rendelés szerint:

Kőszegi és egyéb minőségi borok, sörök, üdítők, tömény italok széles választéka

Aperitif a vacsora előtt: édes és száraz pezsgő

Ételajánlat:

Előételek:

Jércesalátával töltött paradicsom

Konyakos libamájhab

Levesek:

Újházi tyúkhúsleves

Fokhagyma krémleves

Főételek:

Csirkemell parasztsonkával töltve, parmezános bundában

Csőben sült harcsafilé spenóttal és sajttal

Ínyenc sertésborda

Gratinírozott zöldségkavalkád

Köreték:

Petrezselymes burgonya, Párolt rizs, Grillezett zöldségek

Savanyúságok/saláták:

Paradicsomsaláta, Káposztasaláta, Csemegeuborka, Ecetes alma-paprika, Friss saláta öntettel

Desszertek:

Csokoládés szelet, Citromos szelet, Gyümölcskocka

Éjfélüi büfé: Frankfurti leves, hideg sülték ecetes savanyúsággal

SZÉP ESTÉT, JÓ SZÓRAKOZÁST KÍVÁNNAK A SZERVEZŐK!

KEDVES NAPLÓM!

Kedves Naplóm! Te építési. Te elektronikus. Meg ne sértődj, már nem vagy oly kedves nekem. Követelődző vagy. Régen ráértelek elővenni, mikor kedvem tartotta. Most? Itt tolakodsz minden nap. Régen eldugtalak a fiókba, csak akkor mutattalak meg másnak, ha az is nagyon akarta, meg én is akartam. De, ha gondoltam, szeméremedet védve le is tudtalak tagadni, akár el is veszíthettelek, ha nagy gáz lett volna. Szakíthattunk is akár egy életre. És most? Szemérmetlenül kitarukozol mindenkinek. Nem tudsz titkot tartani! Bármit írok beléd, te azt azonnal tovább adod. Bármit teszek, neked azonnal eljár a szád. Hát nem tudod befogni? Nem hát! Olyan vagy, mint anyád.

Na mindegy. Ez van, ezt kell szeretni. Nagyra vagy magaddal, tudod? Pedig sokan nem is ismernek. Múltkor is megadtam az elérhetőségedet egy mesterembernek. Az meg visszakérdezett: Ki az a NÜJ? Ne Ügyeskedj Józsi? Aztán kicsit megvilágosodott. Mikor pár nap múlva rátelefonáltam,

miért nem igazolt vissza a küldött kóddal, visszakérdezett: Jó lesz SMS-ben vagy küldje el méiben? Hát ez vagy Te! Az hiszed, olyan népszerű vagy? Csak a muszáj...

Te telhetetlen! Nem elég, hogy beléd tettem minden bizodalom, megadtam minden adatomat, még anyámét is. Beléd töltöttem az engedélyeket, a tervrajzokat, pedig az ÉTDR (Építési Titkos Dokumentumfigyelő Rendőrség) is mindent tud. Kötegszám követeled a minőségi bizonylatokat, holott csak a netet kéne bekapcsolnod. Nem tudtad? Gyártani, kereskedelmi forgalomba hozni építőipari termékeket is csak előzetes vizsgálat, minősítés és engedélyek alapján lehet. Mit gondolsz? Svarcba, számla nélkül, féláron, pult alól vettem a téglát? Mikor bankár anyád az utolsó fillérig elszámoltat?

Ha elegem lesz belőled, lezárlak. Persze, csak, ha tudlak. Megpróbáltam párszor, de nem mindig adtad be a derekad. Mindig találtál valami kifogást. Nem szép dolog!

Bocs! Azért egy dologért imádlak. A Józsi nem fér hozzád csak úgy. Ha nincs regisztrálva, ha nincs NÜJ-e, ha nem köt szerződést, nincs m. vezetői jogsija vagy sofőrje... Szóval a Józsi elmehet a sóhivatalba...

"AlbiKA"

FELHÍVÁS

Komolytalan dolgokat komolyan űző kollégákhoz.

Tisztelt Vasi Építésszek, Mérnökök!

Újságunkat szeretnénk színesíteni szakmabeliek szakmához egyáltalán nem kapcsolódó, néha szemérmesen titkolt, néha csak nem propagált egyéb tevékenységét bemutató sorozattal. Sport, gyűjtemény, művészet, kutatás, szóval minden érdekes lehet. Tudok kollégáról, aki repül. (néha mások is...) Tudok olyanról, aki triatlonozik, aki megszállottan fotózik, de hallottam már zenésről, táncosról is. Szóval: ne titkolózzatok!

A rovatba jelentkezés természetesen önkéntes. Ha nem lesz jelentkező, majd én leszek az önkéntes, és szép sorjában felkutatlak benneteket. A bemutatkozás lehet egyszerű, de az egyes eseményekről, eredményekről lehet rendszeres is.

Szakmai múltadat már ismerjük, elismerjük. Most fonák oldaladra vagyunk kíváncsiak. És ez most nem vicc.

Elérhetőség, kapcsolatfelvétel: Kiss Albert

Mobil: +36 30/2163957

E-mail: ka.bt1@t-online.hu

"AlbiKA"

A KUNCSAFT -EGYPERCES

Jónapot-kívánok-házat-terveztetni-jöttem-magához-vette-rajzait-álmodva-rajzoltam-vázlatokat-először-szerződésről-beszélő-honorárium-sok-először-alku-l-étrejött-egyeztetés-legyen-emeletes-marhaság-elvállalni-kell-munkát-folyamatosan-vázlatolok-egyeztetek-holnap-kész-talán-jövő-hónap-husadikán-hiteltörlesztés-előlegből-vettem-nyomtatót-javítani-rajzokat-grafitból-szigetelést-falra-hány-tégla-kell-költségvetés-tétel-az-egyetemen-rég-volt-ötletem-nem-ül-neki-készülő-látványterv-ingeny-munka-lassú-gép-madárnak-néznek-nagyot-sóhajtok-elmentek-kőműveshez-tutit-ajánlott-apja-építkezett-hetvenhatban-megmondták-lehetetlen-vállalkozás-most-módosítanak-hatodszor-járok-így-velük-nélkülük-felkopott-aszfalt-úton-vagyok-magam-éjszaka-felnőtt-tartalom-jegyzék-elektronikusan-szkennelek-hármat-jóhajtok-hiánypótlás-megint-éphat-Szombathely-mindent-kér-eredetit-mindenből-kifogyott-benzintank-manapság-gyakori-kérdések-fizettek?-ráfizetsz-kisadót-választottad-magadnak-köszönheted-megmondtam-neki-igaza-van-feleségem-morog-állandóan-hallom-fülemben-zúg-sokadszor-jónapot-kívánok-házat-terveztetni-jöttem...

"AlbiKA"

ÉPÍTÉSZ POÉNOK

"AlbiKA"

Akaddlymentesítés 1.0

Teljes gázzal

TÉR

Akaddlymentesítés 2.0

Akaddlymentesítés 3.0

Menekülési útvonal

Ha megjön a férjem...

Geometria

Ha kicsi a karod

Egy méterrel a föld felett

MÉRNÖK POÉNOK

"AlbiKA"

Sáveltolás

Ha elindul a vonat...

Kiköszöröljük a csorbát

Érintésvédelem

Telekommunikáció

Minden napra egy...

Elektromos vízmelegítés

Erőáramú szerelés

WC kézmosóval

BÁL: 2008, 2010

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

TÉR

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

BÁL: 2012, 2013

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

TÉR

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX